

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ E. H., 2/ R. H.**, oboch bývajúcich v B., zastúpených JUDr. E. Š., advokátom so sídlom v B., proti odporcovi **Družstvu P. v likvidácii**, so sídlom v B., IČO: X., **o určenie neplatnosti vylúčenia navrhovateľov z družstva a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7 C 149/2005, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2009 sp. zn. 15 Co 99/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Navrhovatelia 1/ a 2/ sa v konaní domáhali určenia neplatnosti ich vylúčenia z družstva na základe uznesenia členskej schôdze odporcu z 3. októbra 2005, eventuálne žiadali určiť, že uznesenie členskej schôdze odporcu z 3. októbra 2005, ktorým bolo rozhodnuté o ich vylúčení zo spoločného členstva v družstve, je neplatné.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 23. decembra 2008 č.k. 7 C 149/2005-79 konanie zastavil. V odôvodnení uviedol, že odporca v priebehu konania zanikol výmazom z obchodného registra dňa 14. októbra 2008, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 103, § 104 ods. 1 O.s.p., § 18 ods. 1, 2 a § 19 Občianskeho zákonníka). O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľov 1/ a 2/ uznesením z 27. mája 2009 sp. zn. 15 Co 99/2009 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so správnym záverom súdu prvého stupňa, že odporca výmazom z obchodného registra stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, z ktorého dôvodu pre neodstrániteľnú prekážku správne konanie zastavil. Zároveň v odôvodnení poukázal na uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 19. októbra 2006 č.k. 33 Exre 354/2006 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. novembra 2006), ktorým zrušil Družstvo P., Š. č. X, B. likvidáciou (t.j. odporcu) a vymenoval likvidátora. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že súd k zrušeniu odporcu pristúpil z dôvodu, že na základe dohôd o zániku členstva v družstve uzavretých 24. septembra 2006 piatim členom zaniklo členstvo v družstve v zmysle § 231 ods. 1 Obchodného zákonníka, tým klesol počet členov družstva pod počet určený v § 221 ods. 3 Obchodného zákonníka, čím boli splnené dôvody pre zrušenie družstva podľa § 257 ods. 1 písm. a/ Obchodného zákonníka. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Uznesenie krajského súdu navrhovateľa 1/ a 2/ napadli dovolaním, prípustnosť ktorého odôvodnili odňatím možnosti konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Procesnú vadu tejto povahy vyvodzovali z toho, že odôvodnenie napadnutého uznesenia nezodpovedá zákonným požiadavkám, je neurčité, nepresvedčivé, pretože neobsahuje konkrétne vysvetlenie, ako sa súd vypořiadal s odvolacími dôvodmi procesnej povahy (z dôvodov väd podľa § 221 ods. 1 O.s.p.), s namietanou inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako i dôvodmi odňatia možnosti konať pred súdom. Odôvodnenie rozhodnutia je nepreskúmateľné (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pretože z neho nie je zrejmé, ktoré z navrhovaných dôkazov súd vykonal a ako ich hodnotil, ktoré dôkazy nevykonal a z akých dôvodov, čím došlo k zaťaženiu rozhodnutia vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a k porušeniu práv účastníkov garantovaných aj čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V tomto smere poukázali aj na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Navrhovateľa sa v odvolaní zaoberali procesom likvidácie odporcu, jeho nesúlalom so zákonom a stavom v obchodnom registri so skutočným právnym stavom a nesplnením podmienok pre zánik spoločnosti. Keďže zrušenie spoločnosti a jej likvidácia a zánik sú rozdielne právne skutočnosti, ktoré nastávajú z časového hľadiska v rozdielnych okamihoch, rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za predčasné. Nesprávne je aj rozhodnutie súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených v odvolaní, pretože súd prvého stupňa im svojim

postupom odňal možnosť konať pred súdom tým, že im neumožnil vyjadriť sa ku skutočnostiam tvoriacim podklad rozhodnutia, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov za účelom zistenia skutočného stavu ešte na súde prvého stupňa. Z týchto dôvodov žiadali rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či ich opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania navrhovateľov vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie navrhovateľov smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné. Ich dovolanie preto nie je v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné.

So zreteľom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. a argumentáciu dovolateľov neobmedzil sa dovolací súd len na posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. O procesnú vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá

nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Uvedené ustanovenie nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých inak dovolanie nie je prípustné.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľov preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť sudy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou navrhovateľom realizáciu ich procesných práv.

Je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú procesné nedostatky v postupe súdov (II. ÚS 261/06). Nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými

vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúci za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje (len) za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nie však tiež za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania.

Podľa navrhovateľov spočíva nimi vytýkaná procesná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne preskúmateľné a v konaní bolo porušené ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Pokiaľ navrhovatelia namietajú nedostatky odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, treba uviesť, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (II. ÚS 78/05). Z odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia je zrejmé, z akých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne a z akých dôvodov uznesenie o zastavení konania potvrdil. Napadnuté uznesenie teda obsahuje vysvetlenie dôvodu rozhodnutia a v uvedenom zmysle nie je nepreskúmateľné. Navyše, nedostatočná preskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je dôsledkom a vonkajším prejavom takej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorú možno úspešne uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); sama vada tejto povahy však nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 111/1998).

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Navrhovatelia v dovolaní naznačujú, že súdy nižších stupňov vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili. Nesprávnym hodnotením dôkazov ale súd nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. Obdobne pokiaľ dovolatelia namietajú, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, ide o námietku, ktorá nepoukazuje na procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Z obsahu dovolania navrhovateľov vyplýva aj námietka, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Činnosť súdu, pri ktorej prijíma právne závery a aplikuje tú-ktorú právnu normu, sa označuje ako právne posúdenie veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba však zdôrazniť, že právnym posúdením veci súd neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003).

Pre úplnosť dovolací súd k uvedenej námietke navrhovateľov považuje za potrebné dodať, že ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať (§ 107 ods. 1 O.s.p.). Ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví (§ 107 ods. 4 O.s.p.). Z toho vyplýva, že pokiaľ účastník občianskeho súdneho konania stratí v priebehu tohto konania spôsobilosť byť jeho účastníkom, súd podľa povahy veci (hmotnoprávnej povahy predmetu konania) posúdi, či uvedená skutočnosť bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní alebo či možno v konaní

pokračovať. Povaha veci bráni pokračovať v konaní okrem iného vtedy, ak účastník nemá žiadneho právneho nástupcu, tak ako v danej veci, keď došlo k zániku odporcu dobrovoľným výmazom z obchodného registra.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že navrhovatelia neopodstatnene namietajú, že v konaní im postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Keďže v danom prípade nie je dovolanie navrhovateľov podľa § 239 O.s.p. prípustné a nevyšla najavo procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol ich dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), pričom sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. júla 2010

JUDr. Daniela Sučanská, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková